

ELŐFIZETÉSI DIJ: Postán vagy Pécseltől küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FÉL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „ EGYEN SZÁM 10 kr. Legjelnek minden szombatón. Ngyes számok kaphatók Weidinger Nándor könyvker. (Szechenyi-ut.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA: Egy öt hasábos petitor egy szeri megjelenésért 6 kr., 3-szorért 5 kr., 10-szorért 4 kr. fizetendő. Minden hirdetés után 30 kr. belyegdíj fizetendő. A nyitási 1 pélt sora 10 kr. A hirdetői díj előre fizetendő.

Szerkesztőség: János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÜSZL JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal: János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak

A „Magyar-Francia” megszilárdulása.

(Válasz a „Pécsi Figyelő” Magyar-Franciajára.)

Mióta a magyar-francia biztosító-társaság tényleges veszteségéről, daczára, hogy olykor meseszerű, mások börzeizű hírek kolportáltak, soha sem kísérletlített meg, hogy a sajtót vagy a közvéleményt akár csabos ígéretek, akár keesgetőt kilátások feltüntetésével a magunk részére megnyerjék.

Vártunk. A legnagyobb részt mesterségesen szitok szórványos kifakadásait egyszerre akartuk visszautasítani s kellő értékre redukálni.

De a „Pécsi Figyelő” mult számában megjelent cikk az igazság érdekében válasza kényszerít; annál is inkább, mivel annak tendenciózus voltát, tekintve az évadot, ha mi nem is akarjuk belátni, de az érdekelt község, tekintve az utóbbi körülményt, tekintve azt, hogy a maga érdekében az igazságot tudni akarja, s tekintve, hogy a község az „Pécsi Figyelő”-től a tárgyilagosságot megszokta, mind ez nem engedi meg, hogy az említett cikkben átvonuló tendenciának maradandó nyomokat hagyva, hitelt engedjünk.

Mert itt pénzről van szó! Nézzük tehát, mennyi pénze volt a Magyar-Franciának, mennyit vesztett s mennyi pénze marad, illetőleg van ma?

A társaság 1888. évi mérlege szerinti vagyoni állapota a következő volt: 4,000,000 ft részvénytől 966.939 ft 86 krt kitevő ágió- és 100.462 ft 38 krt kitevő nyere-mény tartalék-alappal bírt, összesen 5,067.402 ft 24 kr.; e mérlegben 1888-ra vesztéségek ki lett tüntetve 2,648.751 ft 99 kr. és a Phoenix részvények eladásából származott 985.250 ft, összesen 3,634.001 ft 99 kr. vesztés, tehát mint tiszta vagyonnul maradt 1,433.430 ft 25 kr., minthogy azonban az új igazgatóságot első perctől fogva azon — a támadó sajtó által is méltánylandó — vezérelv vezetve, miszerint minden kétes dolog elenyész-tetése által egy teljesen egészséges intézetet teremtsen, még tovább ment rekonstrukcionális műveletében, és az ezen épen kintüntetett tiszta vagyonnul a tartaléktöke erősítésére fordítván, egy bizonyos összeget, az eredeti alaptöké 500.000 frtra leszállította; mihez hozzá adva az újonnan kibocsátott és tényleg elhelyezett 1,500.000

frtot, kitesz a jelenlegi alaptöke 2,000,000 frtot; ehhez hozzá adva a tőketartalékot 933.400 ft 25 krt, a kétes követelések tartalékát 399.395 ft 20 krt, a díjtartalékot 3,934.691 ft 67 krt, a kártartalékot 980.502 ft 9 krt és e szerint összesen 8,247.989 ft 21 kr. vagyon felett rendelkezik, mely alappal magát a Magyar-Francia teljes joggal ismét a monarchia legnagyobb alapu biztosító-társaságai közé számíthatja.

Elvitázhatlan tény ugyan, hogy a magyar-francia régi részvényesei nagy kárt szenvedtek, de hogy mind a mellett a társaság életképességén tökéletesen biztosak s biznak, igazolja azt azon körülmény, hogy az újonnan kibocsátott részvényeknek egy tekintélyes részét, 8000 drbot átvettek, illetőleg jegyezték.

Tehát a ma meglevő alap-és tartaléktökében abszolúte sem mi ves-zély nincs. Ez mások boszantá-sára még mindig dominálólag nagy.

Az igaz, hogy ennek daczára a veszteségek felmerültével és a mesterségesen eszközölt hírlapi megtámadások első pillanatában akadtak, kik számítottak arra, hogy a „Magyar-Francia” felett a vesztjelző nagy dobót megütvén, említett veszteségei: kívül, a nagy község eddigi szilárd bizalmának elvesztésével annyira sikerül suttani, hogy az, a mikor egy-résztől esedékes díjait tovább nem fogja fizetni, más észről új biztosítások által nem fogja régi bizalmában részesíteni.

Az illetők azonban ebben a szá-mításban csalódtak, mert az 1889. évi június 30-án megtartott rendkívüli közgyűlésnek beszámolt, a legszak-avatottabb és a tényleges helyzetet a legleplezetlenebbül felderítette bizott-ság konstatálta: hogy a társaság üzlet-terjedelmében sem mi nevezetesebb csökkenés nem állott be.

Tehát a „Magyar-Francia” üzlet-terjedelmében nincs sem mi ves-zély!

De menjünk tovább! Azt mondja ugyanis a „Pécsi Figyelő” cikkirója: „hogy pedig mily zavaros állapot állott be a társaság belügyeit illetőleg, arról beszélni itt felesleges dolog.”

Pedig ha soraival valóban a nagy-község érdekeit akarta lelkiismerete-sen szolgálni — a mit a szakértelem kívül különben nem is volna okunk kétségbe vonni, úgy a tartalék-

töke tekintélyes voltának beismerése mellett szélesebb terjedelemben és ki-válólág azon tényezőkre kellett volna figyelmét kiterjeszteni, hogy a társaság mily elemekkel rekonstruálta ma-gát és annak vagyonát kik kezelik ma és kik fogják jövőben kezelni?

Most, a mikor a kellő alap és azon-felül a szabályszerű, illetőleg törvény-szabta tartaléktöke, mely utóbbi kizá-rólág a biztosító felek anyagi érdekei-nek biztosítására van rendelve, meg van, ez a legfontosabb, melyen csak úgy szakértelmileg keresztül esni nagy hiba, ép a község érdekeken, melynek szószólója az említett cikk írója óhajt lenni.

A társaság jelenlegi belügyeit el-mondjuk tehát mi magunk röviden.

A társaságot jelenleg ideiglenesen vezető férfiak, kik küszöböltek annak kebeléről minden oly nemű vállalatot és tényezőt, a mi, vagy a ki a társaság-nak akár közvetlenül, akár közvetve, a közpári esélyeken kívül nagyob kárt okozhatna. S e mellett 1/2 millió újab-ban befektetett tőkét a következő hir-neves pénzügyi férfiakból álló syndica-tus biztosította: Hatvani Deutch és fia, Brül Henrik, Kolmer Adolf és fia, Lederer testvérek, Strasser és König, Schwab Károly, Tornyai Schossberg-pénzügyi viszonyairól és egy un i v e r s u m prosperálhatásáról nincsenek is tájékozva, de a mikor ily nagy tőkét a „Magyar-Francia” javára aláírták, annak nem csak prosperálhatásáról, de ujalogás felvirágzásáról minden esetre nagyon, de nagyon tájékozva voltak! S augusztus 1-én lesz az igazgatóság véglegesen újja szervez-kedő gyűlése, a mikor — mint biztosan tudjuk — oly férfiak fognak a legfon-tosabb pozíciókra emeltetni, kik mult-juk, jellemükkel, szakértelmükkel és vagyoni önállóságuk által a község teljes bizalmát bírják.

Tehát hol itt a vesztély? Ha a „Pécsi Figyelő” cikkirója ily lénye-ges dolgok lelkiismeretes konstatálása után más, de tudtunkkal nem létező okok alapján figyelmzetteti a nagy községet „éber óvatosságra”, telje-sen elfogadjuk, de különben mint ten-denciózus dolgot el kell vetniük. Röviden azt is elmondjuk, miért.

Egyes verseny-társaságok közgei, hogy maguknak a szokottnál nagyob-bi üzleti életre valószínűságnak meg nem felelő jövedelmet biztosíthassanak, sokszor nem átalják a létező állapotok elferdítése által is, a nagy községet tévutra vezetni. A sajtó, mely velük

szemben legtöbbször jóhiszeműleg jár el, regisztrálja tendenciózus megjeg-yéseiket kárára a biztosítási ügynek és kárára magának az érdekelt közönségnek.

Biztosíthatjuk azonban az illető-ket, hogy minden erőlködésük hajó-törést szenved, mert tekintve a tényle-ges állapotokat, tekintve a társaság eddigi üzletterjedelmét, a község íranta táplált bizalmát, s tekintve az új kormányzat szakavatott és a hely-zetes állapotokat álló eljárását, a „Ma-gyar-Francia” nem csak hogy fenn marad, hanem a mikor első helyen a magyar érdekeknek szolgál, virágozni is fog. (N.)

A pénzügyigazgatóság.

Még egy-két nap és a Lonyay által inaugurált pénzügyi igazgatásnak egyik szervezője, a kerületi rendszer szerinti pénzügyigazgatóságok huszonkét évi feun-állás után megszűntek. Igaz, hogy már előbb, az illetékes hivatalok és az adófelügyelőségek felállításával által hatá-skörben megnyirbáltott és a nagy hiva-talok apparatust alig illett már a munka-kör szűk voltához, mégis elég tekintélyvel bíró hatóság maradt, mely az ország né-pebb és kiválóbb városait méltan emelte tekintélyével. Ma visszanyulva az alkalmá-nyos idők előtti rendszerhez, apróbb, a megyék székhelyéhez kötött pénzügyi ható-ságok állítottak fel, melyek bar czime pénzügyigazgatóságok maradtak, de volta-képen nem egyebek, mint az adók és ille-tékek kivetésével és behajtásával foglal-kozó pénzügyi felügyelőségek, melyeknek ellenőrzése az országos pénzügyigazgató-ságok elejétől tisztán és kizárólág a pénzügyminiszteriumban összpontosított.

A pécsi pénzügyigazgatóság, melynek hatásköre ala három nagy megye, közel 30 királyi adóhivatal és a három megye-ben elhelyezett nagyszámú pénzügyörög tartozott, a fennálló illetékes hivatal és adófelügyelőséggel együtt szintén áldo-zatul esett az új rendszernek és csak az olyan „megfogva bár, de törve nem” féle oly megyere kibátó kisebb pénzügyigaz-gatóság maradt fenn, melynek élen, ha ezidőszent királyi tanácsos all is, azt csak a személy változtlanságának és nem Pécs város tekintélyének vagy az állás fontos-ságának tulajdoníthatjuk.

Helyese-e a pénzügyi igazgatás újja-szervezéséről szóló törvény és jobb, olecsob-bi, igazságosabb, egyenletesebb lesz-e az új adminisztráció az eddigievel vagy egyáltalán nem szorule csakhamar a nálunk már ily téren nagyon is megszokott újabb tödozas-fódozáshoz, azt az időre bízzuk — de azt elnem mulaszthatjuk, hogy a régi intéz-ményről, mely városunkat a pénzügyigaz-gatás nem kevésbé fontos és minden irány-ban kibátó tevékenységének három megye központjává tette és ezzel pozíciójának te-

*) Elvünk lévén mindenkor és mindenben szabat tért nyitani a közérdekű ügyek megvitá-sára, saját álláspontunk fontartásával, közöttük a fentebbi cikkkel.

alatt ezeket mondja, felgrik szánjába, az állatok közé csapja ostarát és hajt esze-veszettel a part felé.

— Megállj Deodá! kiált utána Menai, megállj! ne hagyj itt szegény öreget ma-gamra, elég sokáig voltam egyedül, kezeim már nem bírják a gerelyt, éheu kell vesznem, ha elhagysz!

Nem hallja már e szavakat az, kihez intézve vannak, a parti havon csuszik már szánja s vízi őt célz nélkül előre, vízi őt a bizonyos halába. Kezei már nem oly biztosak mint előbb, szemei nem kutat-ják a szakadékokat s jégfokokat, csak az ostarot pattogtatja szüntelen. Ezt már várja a sir a hó és jég között!

Nagy község állja körül a berlini állatkert egy bekerített térségét. Van is mit csudálni! — eleven eszímokát mu-togatnak az észak honából. Ez is ér anyit, mint egy csapat orauगतung vagy elefant.

A megbámult esodaemberek ottani costume-jökben járálunk a szük tereu melán, hallgatagon izadságecpepek győ-nöznek arcaikról s a verejtek néha könnyekkel mosórók össze. Hiába, túrni kell — mert hisz oly édes, oly élvezetes az az európai kenyér!

kintélyét nagyban emelte, el ne bucsuzzunk, hogy e veszteségről nem csupán a helyi patriotizmus révén, hanem a kegyelet ér-zetével és az elismerés adójával megue emlékeztünk. Ha öszinték és igazak aka-runk lenni, és eltekinünk a pénzügyi ad-minisztráció elleni, a multból öröklött, de ma már éppen nem jogosult ellenszenvől, be kell ismerünk, hogy a fennálló pén-zügyigazgatóság a legtöbb esetben városunk és megyénk érdekeivel, közgazdasági és kereskedelmi nagy kérdéseivel ellentétbe soha sem helyezkedett, intező köreivel és az adózó polgárokkal feltűnő öszvetűk-zésbe alig került, az ujabban hozott szigorub adóztatási törvényeket és behajtási eszközöket kiméletesen alkalmazta, a vá-rosi és megyei közigazgatással való sűröl-dásokat lehetőleg kerülte és a társadalmi életben is feltűnő szerénységgel — ha ez félrevonulásnak tartatott, indokolható a pénzügyi tisztviselők nem éppen rózsás anyagi állásával — alkalmazkodott a feun-levő viszonyokhoz. Beszó élete, a pén-zügyi adminisztráció belkezelése, botrányok vagy visszaélések által ritkán hivta ki a nyilvánosság figyelmét.

Ha egyes tagjai a hivatalnokai karnak meg is kísértették a „fináncz” hivatalának tüzel-vással megfelelni, ez csak elvtve történt és rendszerint az egyes és nem az egész hivatal népszerűtlenségével ért véget. Sőt volt idő, midőn pénzügyigazgatóságunk nem remét népszerűségnek is örvendett, így a boldogult Herczeg Antal kir. tanácsos vezetés alatt és legutóbb is a jelenlegi főnök alatt elismerése méltóan növekedett tekintélyben.

És most hatáskörében megbénítva, hi-vatalnokai számában egyharmadára szállítva maradt meg az intézmény és városunk bizonyára érezni fogja e megcsönkítés káros következményeit nemcsak a hivatalnokok apasztása, hanem a forgalom csökkenése és az érdekelt más megyebeli elmaradása miatt.

Meg kell elégednünk azzal az előny-nel, melyet a szervezet gyakorlati irány-ban ígér — ha bár ennek csak elvont je-lentősége van, — hogy a decentralizáció által az igazgatás könnyebb és biztosabb lenne, az állam jövedelmeinek behajtása pedig szintén könnyebben lesz eszközöl-hető, bár bevalljuk, hogy ezen irányban az adófelügyelőségek eléggé megtelelt feladatuknak, — és megkell elégednünk azzal a reményvel, hogy az új pénzügyi-gazgatóság mint az általános közigazgatás kiegészítő része a törvényhatóságokhoz közelebb hozatván és a közigazgatási bizottságok ellenőrzése alatt állván, igyekezni fog azokhoz még inkább simulni és azok vitális érdekeit még inkább figyelembe venni.

De ha már reményt fejeztünk ki, egy nem hallgathatjuk el abbéli reményünket sem, hogy nemcsak az ellenőrzés, köny-nebb eszközölhetése szempontjából országos pénzügyigazgatóságok felállítására vá-land szükségessé, mert a pénzügyminiszte-rium, mely már óriási tisztviselői karral rendelkezik, az ellenőrzési a központban teljesíteni képes nem leend.

Ötven pénzügyigazgatóság személyzeti, fegyelmi és működési ügykörét vezetni, feltől bírálói és ellenőrzési megbízható köz-

vány színekben pompázó északi fény van szemei előtt. Látna a hatalmas jéghegye-ket, a fagyott hóvak fehér csillogását. E-puha talajon sikklik tova szánja — mel-léte a neki oly kedves Deodá. Dermesztő északi szél stívült el oldala mellett — oly hideg és mégis oly kellemes. Szánjuk nyilsebességgel rüpl tova a mérhetlen síkon.

A nap lenyugodott s a község el-szédelt, hogy másnap újra találkozt ad-jon az eszímok tanyájának.

Az eszímok is nyugodni tértek, hogy élvezték életük legboldogabb óráit, a mi-kor visszatérnek az elhagyatott otthon szép emlékei.

A következő nap érzékenyen sújtotta az eszímok-kiláltás vállalkozóját — a fiatal eszímok-leány nem volt több az élők sorában. Annak lelke oda kíváncsított, hol a jéges tenger locsolja a lágyombájú par-tokat s az iramszarvasok számlálhatlan mennyisége őrvendeztetni azokat, kik a földi lét békőiből kiszabadultak.

Az újságok egy cikket nyertek, a község egy eszímok-temetést s a tudó-sok azon meggyőződést, hogy az eszímok-nak nevezett „állat” természetem igen bírja ki a mi éghajlatunkat, de sem az újságok, sem a tudósok nem gondoltak arra, hogy még az eszímoknál is előse-gítheti az elpusztulást az, a mi már annyi európaít tönkretett — a sziv.

T Á R C Z A.

Északról délre.

— Irta: Lechner Viktor. —

A hó és jég hazájának, a komor Grün-land partjainak közelében ül egy tágas jégmező az őz Menai. Mellette fokzik hosszú gerelye, mely a szomszédos léken felbukkanó fókáknak van szánva, előtte a határtalan jégmező terül el. Terméket-len göröngyein megtűri az újra visszatért nap gyenge sugara, s e kietlen jégtömbök szokatlan fényben pompáznak. Pedig ez égi csók közeli halálakat jelez; amott délről már szakadoznak az oly szilárdnak látszó jégtömbök között, melyek egyetlen kocsinak könnyen halálát okozhattak volna.

Felállt nyughelyéről a csodálkozó Me-nai, megtudandó, mit jelent e szokatlan látogatás.

„Aja Tima!” hangzik feléje a szá-nból: „Aja Tima!” viszonzozza az üdvözlést most már örvendetesen Menai, mert meg-ismerte a hangból gazdáját.

— Hisz te Deodá vagy, a nagy foka-vadász, egészíti ki üdvözlötét az öreg e nem várt felfedezésre.

tulajdonul bírhasa, s e vágyért feláldozta leányát. Hanem az most legalább boldog! Annak kell lennie, mert hisz oly sok szép-beszélt nek a tengerentúli világrész-ből. Ő már öreg, nem mehetett el, de le-nya még sokáig élvezheti a gyönyöröket, melyet az európaiak földje nyújt.

Rohanó állatok patáinak csattogása veré fel merengéséből. Iramszarvasok vol-tak, szarvaiknál fogva rövidre szabott kül-téll egymáshoz fűzve. Mögöttük könnyű szánon fiatal eszímok ül, biztos karral kormányozván a törekeny szerszámot a kiálló jégtömbök között, melyek egyetlen kocsinak könnyen halálát okozhattak volna.

Felállt nyughelyéről a csodálkozó Me-nai, megtudandó, mit jelent e szokatlan látogatás.

„Aja Tima!” hangzik feléje a szá-nból: „Aja Tima!” viszonzozza az üdvözlést most már örvendetesen Menai, mert meg-ismerte a hangból gazdáját.

— Hisz te Deodá vagy, a nagy foka-vadász, egészíti ki üdvözlötét az öreg e nem várt felfedezésre.

anyai iramszarvas, mint a menyit kíván-tál, s most már biztos élelem van hár-munknak jó hosszú időre. Azonban nem látom leányodat, szólt Deodá, mialatt apró szemeit fűrkészve hordozta körül a jég-mező buczkái között.

— A leányomat kérded? Az elment arra felé, válaszolt Menai lehangelva, mialatt kezét délfele nyújtá ki.

— Mit? Tán idegen törzs jött ide s azokkal fókákra indult?

— Dehogy, messzebb ment ő, messze, oda a hol az európaiak laknak, még a hosszú éjt előtt vitte el őt egy csethalász hajó. Őh, ha tudta volna, hogy te még visszajössz! Hisz oly sokáig voltál ígérget ellenőre távol, hogy már rég a jegesmed-vék szákmányának képzelt. Nem volt már semmi, a mi őt visszatartta, kivált midőn meghallotta, hogy az északiabb parton sok ifju eszímok szállt egy más hajóra, s az a gyanú támadt fel benne, hogy hát ha nem halt meg, hanem elfelejtkezél ő róla s igéretedről. Utánad akart menni, hogy találkozzék veled az európaiak földjén, s ha nem voltál ott, legalább ne lássa a je-ges partokat, a sültkéző fókákat, melyek itt mind read emlékeztették, s mely em-lék oly keserű volt neki. Szegény leány!

— S vissza sem jő? Kérdi a fiatal eszímok-egész megrémültve.

— Az bizony aligha látja többé a mi hideg vidékünkét, jobb ott neki.

— Hát akkor minek jöttem én vissza, minek fáradtam annyit a szarvasok után, miket érte kívántál? kiált fel Deodá s mi-

mint a fékvezeték, dúló elemek szerdai harcra a földdel és vízzel. Ordított a vihar, az égi tűz haragosan cikázta át minden pillanatban a nagy mennyből haragos-sötét tájat, a mennydörgés, a rémes földőlött ágyszó, sarkában megreccsogott minden épületet és borzalmas szavával betöltötte az egész vidéket, megfélemlítette a reszkető ijedséggel minden élő teremtetést az Istennek: embert, állatot, hatalmasat és gyengét, tudóst és tudatlant. Ilyennek képzeli a hívő, vallásrajongó az utolsó ítéletet; ijedve hánytá magára a kereszteteket a búns és megalkodott a legkevelebb hitetlen is. Egy negyed óra elg mult el az első tétőlésétől és már a fák földel hajoltak a vihar szelétől; a másik negyedóra után pedig már száz és ezer fa derékban volt megtörve... olyanok is, a melyeket 3 ember sem tud körülérni, sőt számtalan főriást tövestől ragadtott ki az anya-földből a vihar ereje. A mennydörgések csúdas, szokatlan roppanások zaja váltotta fel: templomtoronyokat, házak falait és tetőket vadgosta a földre a neki böszült orkan; csakán állnak a szér, a püspök- és a református templomok tornyai; megszállhatatlan az, hogy hány ház áll tét nélkül, hány háznak fala dőlt be. A Duna hullámai ölyny magasságra emelkedtek, a vízi járműnek sorsa Isten kezében volt. Alig maradt egy néhány hajómalom a helyén, mint a lapdakkal játszott azokkal a szélvész; örlésközött a horgonytartó láncokat s érszki gyorsasággal vitte azokat halálra vált molnáraikkal együtt a Duna felkorbácsolt hullámain a partnak, szigetnek, újabb vérsnek, veszedelmeknek. Nehéz, vasból készült uszályhajókat ragadtott ki mások biztos állomásairól, félelmet eddig nem ismert vizenjáró népként kompját borította fel a vihar, mint akárcsak a dióhéjat: állat, termény, kocsi odavesztett; itt történt emberhalál azonban még nincs biztos adat. Hanem emberéletet is kért áldozatul a szerdai veszedelem, az Isten barágya. Egy orkanvite malom menekülni akaró molnárát így összezejtta a saját malma, hogy a szegény ifju ember ma már holtan fekszik kiterítve... Ki folytatná tovább. Vész, pusztulás mindenütt, a hova a szem tekint nem járhatni sehoh, hogy legalább a lesodort faágak ne emlékeztetnének a nagy katasztrófára; gúnyjára a történeteknek a tömörked zöldág mintha csak valami földi istennek diadalját akarna jelezni, pedig talán pokolbeli szörnyek szagolhattak arra szélvészek szúrva ember, villámok tűzparipán... Gögös, búzka ember hajtsd meg a fejedet, — nem volt ez semmi más, csak a nagy, a hatalmas Isten megvilványlása. A másik tudósítás következőleg hangzik: Mohácson a szerdai vihar ledöntötte a templomok tornyait. A pl-póki templom tornya beszakította a tetőt és az orgonát összezejtta. A Mihályos-féle dunai uszodát eltrötte az orkan s a temető-kápolna tornya előtti kapuláról a fedőanyagot leszagatta. Paszkusz János a Dunán levő malmban volt, midőn a vihar tombolt. A malom tetőzete leest és egy gerenda a molnár melkassát bezúgta. Az önfentartási ösztönytől indítva a malom mellett levő ladikba ugrott, de szerencsétlenül, mert a lábat tört. Ekkor a mentők a partra vitték és elszállították, utközben azonban szörnyű szenvedések között meghalt. Bodahelyi József malma elcsúszott; Mink János malma darabokra tördelődött; Moyses Ferenc malma völgy-hajójával együtt elcsúszott. Két komp, 2 ló és egy szénasszékkel elmerült, a rajta levő embereket sikerült nagy nehezen megmenteni. A mohács-szigeti tanyák elpusztultak. — Eger ágról a következő tudósítást kaptuk: „Egerághon e hó 24-én, szerdán d. u. 4 órakor oly szélvihar dühöngött, minőre nagy pusztításainál fogva a legöregebb emberek sem emlékeznek. Csak félóraig érezte romboló erejét a szél, de a rövid idő hosszú időkre emlékeztetes lesz. A kertek tönkre téve, a házak majdnem mindegyike megromolva, a presbáter és pincézsek fel dűlva, a gyümölcsfák kettétörve vagy gyökereitől kitépve. A pusztulás iszonyatos, öreg dió és szederkák derékban megtörttek vagy összes gyökereivel kitépve zuhanak a földre, alig bírhetni el mily gyönyört úgy fák estek áldozatul. A templom sekrestyéjének tetőzetét is lesodorta a szél. Elmondhatjuk, adatai uram esőt, de nincs köszönet benne! Árpádot, Kőkényt, Málomot és Pellérd egy részét elverte a jég. Harkányban a táviróhivatalba beütött a villám. Több helyen az utban levő kocsi eldőlt megvadtak a tomboló vihar borzalmas dühöngésére a lovak s felborították az utmelletti árokba a kocsiát. A szerdai és babarézsi templomok tornyai ledöntötte az iszonyú szélvész. A szerkükön asztagokba rakott gabonát szét dobálta. A fák tövestől csavarta ki. Ilyen borzasztó viharra alig emlékeznek a legkorosabb emberek. Ugymondják, hogy 1873-ban volt ehhez hasonló orkan. A kukoriczák több helyen a földön hevernek. Amint levelezők a megye különböző helyéről értesítenek bennünket, a pusztulásnak kétségbejítő képe tárul a szemlő felé; a vihar a gazdaközönség szépmeméit semmivé tette. Szerencse, hogy a gabona szétverte került; különben minden odavesztet volna.

— Iskolaszéki ülés. A város iskola-széke szombaton délután tartotta ülését, melyen a lefolyt iskolaévről szóló jelentések és beszámolók, aztán a jövő évre vonatkozó intézkedések s a belvárosban főlállandó leányiskola szervezési ügye került tárgyalás alá. Az iskolaszéki közönetet szavazott Kardos Kálmán főispánnak, mint

a ki személyes közbenjárása által keresztülvitte fenn a belügyminiszteriummal a belvárosi leányiskola főlállásának jóváhagyását. A jövő iskolaévre a beírások az összes városi iskolákban szeptember hó 1., 2. és 3-ik napján kezdődnek, a „Veni-Sancte” 5-én tartatik, az előadások pedig 6-án kezdődnek. Az ismétlés iskolákban a beírás szeptember 8-án és 9-én történik. A belvárosi leányiskola a tárgyában elhatározta, hogy a jövő iskolai év kezdetétől 2 osztály nyitnak meg. Az iskolai helyiség az Oertzen-háznak nyugati vonalán rendeztetik be, a hol most Holló műterme van. A beírás díj a belvárosi leányiskolában 5 ft, a belvárosi fiúiskolában 5 ft, külvárosokban 3 ft. E díjban most már benne van minden eddigi melléklet, u. m. kézimunka, tornadój stb. A belvárosi leányiskolába ideiglenesen igazgató-tanítóként előléptetett Haksné Francziska, köztisztelőben álló jeles tanító, a II. osztályt fogja tanítani, az I. oszt. tanítójelölt pedig a Nyers Angyalika. Az ekként megfresedett külvárosi állásokra szintén előléptetés útján jönnek: Reizner Teréz, Gerdenics Riza, ezek helyébe Keszler Mari, kivül még egy állás eddig betöltetlen. Legvégül Aidinger elnök bejelent, hogy Károly Ignác esperes-plébános 500 forintos alapítványt tett, és pedig 300 forintot az ágoston-téri gyermek-menhely, 100 ft-ot a városi árnyaló, 100 ft-ot a szegényház javára. E nagylelkű alapítványért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott neki.

— Ungvári gyártmány Pécselt. Mult évi számaink egyikében megírtuk, hogy a helybeli világhírű Zsolnay-gyár két jeles tehetőség tagja: Petrides János szobrász és Illés az előnyösen ismert tizlet ember, Ungvárra ment az ottani agyag-ipar-gyár tanulmányozására. A különben is megfélelt forgalommal bíró gyárnak az új tanulmányozók új lendületet adtak. A gyár napról-napra nagyobb kiterjedést nyer s kitűnő tizleteket csinál. Az északi városok mind az ungvári gyárban készítették az épület-diszítványokat, legutóbb az északi állam-vasut tett nagyobb megrendelést a gyárnál. Az épület-diszítványok kivül bamulatos ügyességgel készítenek az ungvári gyárban különféle csecsebecsék: művészi ént mintázott és festett virágvasakat, fali-diszítványokat, szobrocskákat, stb. A magyar ipar ezen a téren még hátra volt; az ungvári gyár készítményei azonban elérték azt a nivót, a melyen a külföld áll. Pécsre a héten egész kollekciót küldtek bemutatón; a díszes munkács Pachér E. kirakatában megtekinthető. Nem akarunk mi itt a Zsolnay-gyár és az ungvári gyár közt párhuzamot vonni, a világról sem. Az ungvári gyár egészen más zsánerban dolgozik. Mi csupán elismerésünknek öljahatónk kifejezést adni, Petrides és Illés érdemeit, melyeket a magyar ipar emelése által szerettek. A ki az ungvári gyár készítményeit megtekinti, az csak elismeréssel lehet; mi megtekintettük s mondhatjuk diszére valnak a magyar iparnak.

— Szerencsétlenség. A héten Simon József homokbányájában szerencsétlenség történt. A roppant nagy eső átázta a homokbányát s egy által meglazult az aláaját homok-réteg. A munkások hármán voltak a homokbányában. Egyszerre csak leomlott az óriási homok-réteg s mind a három munkást magába alá temette.

— Egy rokaról két ór. Lapunk mult számában e cím alatt megírtuk elkecsereztél, de őszinte igazságot tartalmazó kifikadásunkat azon eljárás ellen, melylyen az adók s ez esetben különösen a feyveradó behajtását eszközlik. Lón nagy meglepetés, szörnyű harag! Az illetők, a kiket a kifakadás illet, vasvilla szemek vetnek rák, mintha mi azzal a szem-mertyegetessel és haraggal sokat törőd-nénk. Kár duzzogni! Elég szomorú, hogy a tilságos udvariaság, türelem és elnézés már a polgárság nyakára növesztette a fizettet hivatalnok-sereget. Maholnap szerepet cserélünk, ók lesznek az urak s mi az ó lázatos szolgáik. De nem oda Buda! Egyébként vi szatérva arra a bizonyos adó-exekucióra, így szól: 1883. XXIII. t. cz. III. fejezetének 13. §-a: „Azok adóját, kik 2. §. értelmében csak a feyveradót fizetnek, a községi közegek (községi jegyzók, városi adóhivatalok), azok a dóját pedig, kik feyveradót és a dóját adóztatni a dóját fizetnek, a kir. adóhivatalok vetik ki és szedik be.” Hogyan mert hát a város azokhoz fizetési meghagyását küldeni, a kiktől csak a kir. adóhivatal van följogosítva az adót beszédni? Vagy talán mindent elhallgatunk, mindent zebre vagyunk rengeteg pénzadóztainkért. Olyan nincs!

— Nagy a revolver-kereslet. Maté Ödön sádsi főszolgabíró a közelmultban körülbelül 300 feyvert koboztatott el a hegyháti-járásban. Képzeltető mennyi orvdadás van a Hegyháton. Egy járásban 300 feyver! Valóságos népfelkelés! Mennyi lehet még ezen kivül; mert tudvalévő, hogy csak azoktól vette el az erélyes főszolgabíró a feyvereket, a kik a megye törvényhatósága által alkotott feyvertartási szabályzat értelmében mulasztást követtek el, azaz nem jelentették be, hogy feyvert tartanak, illetőleg elmulasztották a feyvertartásra engedélyt kérni. A hegyháti csoporttól jönnek városunkba s a feyverkereskedéseket ostromolják revolverekért. Most mindenki revolvert vesz. Ez után adót sem kell fizetni, be sem kell jelenteni; igaz ugyan, hogy a vadászatra nem alkalmas, de azért — ölni lehet vele. Oly nagy volt a kereslet, hogy Kaiser Ferenc pécsei puskaműves körülbelül 200

forgópisztolyt hozatott a napokban. Ennyi revolvert még sohasem tartott raktáron. Ime, mire jó a főszolgabírói erély és szigor. Azonban mégis van egy kis megjegyzésünk erre a főszolgabírói erélyre és szigorra vonatkozólag. Ugy halljuk, nem tudjuk azonban, hogy csakugyan egy van-e, a főszolgabíró ur, házról-házra küldi a csendőroket s a ki nem tudja az alispáni engedélyt fölmutatni, attól minden teketória nélkül elkoboztatja a feyvert. Mi azt hisszük, hogy a főszolgabíróknak tárgyalni és határozatot kellene előbb hozni; mert határozathozatal nélkül valamit elkobosítani, szentesített törvényeink értelmében nem lehet, nem szabad. Ez nemcsak a mi véleményünk, hanem jogász-körökben is egy vélekednek. S nagyon szeretnénk, ha ez az ügy tisztázatnék a legközelebbi megyegyűlésen.

— Czéllövészet. Mult vasárnap a pécsi lövész-egylet által a katonai lövődeben megtartott czéllövészet alkalmával 420 lövés tétetet. Ezek közül talált 112 lövés. Az első díjat a legtöbb körívésért Toldy Lajos nyerte, a második díjat Hillebrand Ferenc, a harmadikat Ivits Antal és a negyediket a legjobb lövésért Kaiser H. Ferenc nyerte.

— Halálözsej. Stern Mór helybeli szabó szülés vesztésért érte, szeretett nejét vesztette el az esütőrokon reggel. A halál hirtelen ragadta el áldozatát. Sterné Kovácsné fűrdőzött, hönnet hazakeresve mánap már meghalt. A váratlan halál békifüsz okozta. Halálával egy 7 hónapos kisdé semmisült meg, mielőtt világra jött volna. Hült hamvait tegnap tetők örök nyugalomra nagy részvét mellett. Béke poraira!

— Egyik orsz. képviselőnk esete a horvát rendőrséggel. Linder György, a mohácsi kerület országgyűlési képviselője furesa helyzetbe került Vukovárt. A képviselő ugyanis jelenleg Szerbiát és Bulgáriát utazta be s utja közben horvát területen, Vukovártot a rendőrség — mig ott tartózkodott — folyton rendőri feltételek alatt tartotta. Linder azonban táviratban kért felvilágosítást a horvát bantól a rendőrség különös magaviseletéről. — Bizonyára valami ostoba félreértés van a dolgotban, a mi azonban eléggé kellemetlen a képviselőre nézve.

— Megölte a kalász-szálka. A „Mohács és Vidék” egy halálesetét közöl. Petro András emődi jómódú földműves gazda nyomtatás közben a vizes butykosból ivott, mely a gabona-asztagba volt bedugva, hogy a nap ne süsse s ivás közben egy kalász-szálkát nyelt. Csakhamar erős torok és szájgörcsöt kapott és három napi szörnyű kínok után meghalt. Álljon ez az esett intő példaul a szerkükön dolgozó munkásoknak, kik a font leirt módon szokták a vizeskan-csót hűteni.

— A német-bölyi bétői országos vásár roppant látogatott volt, ló, szarvasmarha, sertés nagy számban hajtattott fel és az ár is elég magas volt. Iparezikek, gazdasági eszközök oly mennyiségben hoztak és keltek is el, minővel megyeink egy helye sem dicsekedhetik, a pécsi vásárok valóságos kis Miskák a német-bölyi vásárokhöz képest. A vétel kedv is nagy volt, csak a temérdek hordó nem talált vevőkre, bár csak az anyag értéke aran kínaltattak, mert hát a börtormés oly silány lesz megyeink legtöbb részében, minő már sok év óta nem volt.

— Szilassy Irén mint életmentő. A mi volt primadonnánál föl sem tettük volna, hogy olyan bátor úró, hogy még életet is tudjon menteni, ha nem olvassuk a „Somogy”-ból a következő érdekes esetet: Folyó hó 14-én óriási orkan volt B. Fűrdőn is. Mielőtt azonban a sötét felhőkkel a tomboló szél és zápor megérkezett volna, a helybeli szüntársulat tagjai közül is többen fűrdőre a Balatonban. Egy pillanat alatt megjött az orkan s a fűrdők siettek ki a vízből. Ott fűrdött Szilassy Irén k. a. és Dálnokiné is. Egyik pillanatban Dálnokiné a nagy hullámok közt eltűnt s fölőtte össze-csaptak a habok! Jézus Mária! — hangzott az uszodában, belehalt! belehalt! Erre Szilassy Irén kisasszony beleugrott a hullámok közé; arra uszott, a hol a szerencsétlen a hullámokkal küzdött; megragadta a különben gyenge testalkatú bátor nő Dálnokinét és kiuszott vele a lépcsőkhöz. A szinpadon kapott babójai közt Szilassy Irénnek bizonyára ez a legzebbik korszakja!

— A mezei rendtartásról szóló törvényjavaslat. A mezőgazdaságról szóló törvényjavaslat, melyet még gróf Szechenyi Pál tett a ház asztalára, a mezőgazdaság terén lépten-nyomon felmerülő rendetlen állapotokat van hivatva végre valahára orvosolni. Az új földmívelési miniszter, gróf Szapáry Gyula azonban egy látászik, visszavonta a már benyújtott törvényjavaslatot és rajta nagyobb mérvű változásokat óhaját keresztülvinni. Erre enged legálabb következtetni az, hogy a napokban áttette a javaslatot az országos magyar gazdasági egyesülethez azzal a kérés-sel, hogy az egyesület azt alapos tanulmány tárgyává tegye és róla véleményét hozzá heterjessze. Az országos gazdasági egyesület elnöksége szeptember elején fogja az egész javaslatot enquétészerlel tárgyalni s valószínű, hogy a — bár eddig sok retortán keresztülment — törvényen az enquété nagyobb változást fog javaslatba hozni. Különösen abban az irányban, hogy minden megye legalább egy szakértő közleggel rendelkezék a törvény végrehajtása körül, amely bár a legérselebb gazdasági kérdésekre terjeszkedik ki, de nem intézkedik oly közleggel, mely e detali kérdéseken szakavatott szakértő legyen. A szolgabíró, alispán jogvégzett emberek,

de velük együtt a megyei összes tisztviselőktől — bár a gazdasági kérdések is hatáskörükbe tartoznak — nincsen gazdasági kvalifikáció megkövetelve. Mindenesetre tehát szükség volna legalább egy emberre a megyében, aki a jelen, nemkülönben a már életbe lépett állatészésgügyi törvény végrehajtásánál az erre rendelt közegeknek alapos véleménynyel szolgáljon.

— Egy család se legyen e nélkül! Kismart. (Magyarország) Tekintetes úr! Becces soranra válaszolva tudatom, hogy a küldött Brandt B. gyógyszerész-féle svájci labdacskót nem csak én, de szernek találták. E labdacskó legjobb hatását tapasztaltak nevezetesen a következő bajokban: macska székrekedéden gyomor puffadás mellett, rossz emésztés, elaykikósodás, szédülés, fejfájás, s aranybőben. 6 doboz elhasználása után, teljesen jobban lettem, most már hivatásomnak is eleget tehetek, ajánlani is fogom e kitűnő szert mindenki-nek, a ki e fajta betegségben szenved, mert bizony nagyon megérdemli. Teljes tisztelettel, önként hálás lekötelezettje Hacke József cs. k. nyugalmi- és t. loóros. — Brandt R. gyógyszerész svájci labdacskói dobozokért 70 kr. kaphatók gyógyszerárteráiban, de figyelni kell a fehérekészre vörös mezőben s Brandt R. nevéről a csomagoláson.

Hirdetések.

● Egy jó könyv. ●

... A küldött könyv áttutásán ugyan rövidke és vékony, de mintha csak a gyakorlati használatra teremtett volna; nekem és családomnak a leginkább hasznos betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek! Így is hasonlóképpen hangoznak a közönség körében, melyeket Richter kiadó-intézte „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséről majdnem napokon kap. Mint az alhoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követeése által még oly betegok is gyógyulást nyertek, a kik már minden remény feladták. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak betéve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevetelt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becces könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarát” és pontos címet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe ● Lipsceben. A megküldés ingyen történik.

A könyvvezetésben,

levelezésben és iroda-vezetésben,

a magyar, német és horvát nyelvekben jártas egyén megfelelő

alkalmaztatást keres.

Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Két ügyes varróleány,

ki géppel varr,

fehérenmü-varráshoz havi fizezetéssel azonnal fölvetetik,

nemkülönben több tanuló-leány nyer alkalmazást

Klimó-utca 30. szám alatt.

Árverési hirdmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a pécsi kir. járásbíró-ság 7611/888 számú végzése által a pécsi takarékpénztár végrehajtató javára Steiner Lipót fia pécsi egy éven 1500 ft-ot, ennek 1888. évi június hó 20-ik napjától számítottan 6%, kamata és eddig összesen 63 ft 78 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felhívoglalt és 1000 ft névértékű hitelsorsjegy, 4 drb. 1860. évi 3808/4, 3812/18, 10528/4 és 13860/16. számú, egyenkint 100 ft névértékű államsorsjegy és végre 1 drb. 7134/5. sz. 500 ft névértékű államsorsjegyekből Steiner Samuelt illető eszerleges nyereleményrészt nyilvános árverésen eladatkan.

Mely árverésnek a 8867/1889. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a pécsi kir. törvényszék árverési szobájában leendő eszközésére 1889-ik évi augusztus hó 5-ik napjának délelőtti 8 1/2 órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatul foganak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifiztetendő.

Kelt Pécselt, 1889 ik évi július hó 22-ik napján.

Kremmer Ferenc, kir. bírósági végrehajtó.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. k. városában 1889. évi jul. 20-án tartott hetivasárról.

Buza:	őszi	100 kg.	7.40
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	7.30
Kétszeres	őszi	" "	" "
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	6.60
Rozs:	őszi	" "	" "
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	6.20
Árpa:	őszi	" "	" "
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	5.60
Kukoricza	őszi	" "	" "
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	5.60
Hajdina:	őszi	" "	" "
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	" "
Zab:	őszi	" "	" "
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	" "
Széna:	őszi	" "	2.80
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	" "
Szalma:	őszi	" "	2.-
	tavaszi	" "	" "
	uj	" "	" "

NAGY FERENCZ
laptulajdonos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
lapvezér. felelős szerkesztő.

A cs. kir. szabadalmazott harlandi czérna-gyár

ajánlja a bécsi és a párisi kiállításon legmagasabb díjat nyert harlandi orsó-czernáját

varrógépekhez.

Ezen czérnák minden más fölött a fonal lágy-sága és ruganyossága által tűnek ki.

Pécselt egyedüli főraktár: Raab Gábornál (Király-utca).

A gyár védjegye.

Vasúti menetrend.

Budapest-Dombóvári vonal.

Uj-Dombóvár-Pécs-Villány-Eszéki vonal.

Table with multiple columns showing train schedules, including arrival and departure times for various stations like Budapest, Pécs, and Villány.

Jegyzet:

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időközöt jelentik.

Mo hács-barcsi vonal.

Barcs-mohácsi vonal.

Table showing station connections and distances for the Mo hács-Barcs and Barcs-Mohács lines, including station names and distances in kilometers.

* A nyári hajómenetrendről és a hajózár tartama alatt naponta a 11. sz. vonat közlekedik, míg a tavaszi és őszi hajómenetrendről a 13.5. sz. vonat fog indítani.

Hajócsatlakozás Mohácson.

- List of connections and schedules for the boat service at Mohács, including details about the 2nd, 3rd, 6th, 11th, and 13.5th trains.

Advertisement for 'Első Pécsi Temetkezési Intézet' (First Pest Funeral Home), featuring an image of a horse-drawn carriage and text about funeral services.

Large advertisement for 'Magyar gőzcséplőkészletek' (Hungarian steam engine sets) by GROSSMANN és RAUSCHENBACH, including technical specifications and an image of a steam engine.

Advertisement for 'Borsajtók' (Wine) by Ph. Mayfarth & Co., featuring an image of a wine bottle and detailed text about the product and company.

Large advertisement for 'ÁGNES' mineral water, including the text 'Az évi elszállítás 2000,000 palaczk.' and 'Legjobb asztali- és üdítőital.' along with an image of a bottle.